

Kinnitatud : 14.02. 2011, Toris

Krista Sepp
EHS tegevdirektor

TRAKEENI TÕUGU HOBUSTE JÕUDLUSKONTROLLI LÄBIVIIMINE

Jõudluskontrolli viiakse läbi vastavalt Põllumajandusloomade aretuse seadusele, Loomakaitse seadusele ja Eesti Hobusekasvatajate Seltsi trakeeni tõugu hobuste aretusprogrammile.

Trakeeni tõugu hobuste jõudluskontrolli läbiviimisel on aluseks järgmised korrad:

1. Aretuslooma põlvnemis- ja jõudlusandmete kogumise, nende õigsuse kontrollimise, töötlemise ja säilitamise kord;
2. Aretuslooma jõudlusandmete ja nende hindamistulemuste avaldamise kord;
3. Jõudlusandmete kogumise koolitusprogrammid ning jõudlusandmete koguja tunnistuse saamise nõuded ja tunnistuse väljastamise kord;
4. Andmed laboratooriumi kohta, kus tehakse jõudluse määramiseks vajalikke analüüse.

Üldiselt

Hobuste jõudluskontroll on meetod hobuste võimete väljaselgitamiseks ja tõu-ja aretusväärtuse määramiseks.

Jõudluskontrolliga kontrollitakse ja antakse hinnang hobuse jõudlusvõimele, liikumisele, hüppele, veotahtele, temperamendile.

Jõudluskontroll on jõudluse hindamine järgnevalt:

- Varsa areng ja üldmulje 1. eluaastal
- noorhobuste jõudluskatsete tulemused (2- 6 aastast)

Hinnatakse järgmiste tunnuste järgi 10 punkti süsteemis:

- a) tüüp
- b) keha
- c) jalad
- d) samm
- e) traav
- f) galopp
- g) hüpe
- h) üldmulje

- võõrratsaniku test (soovitavalt 3-6 aastastele noorhobustele)
- ratsaspordi võistlustulemused, kaasa arvates rakendispordi tulemused (alates 4. eluaastast)
- näituste tulemused
- hindamine tõuraamatusse kandmisel

Tõuraamatusse kantakse järgmised mõõdud:

- a) kõrgus turjalt
- b) rinnaümberrõõd
- c) kämblaümberrõõd

Tõuraamatusse kandmisel hinnatakse hobust järgmiste tunnuste osas:

- a) tüüp
- b) keha
- c) jalad
- d) samm
- e) traav
- f) üldmulje

- Hindamine järglaste ja külgsugulaste järgi

TRAKEENI TÕUGU HOBUSTE JÕUDLUSKATSETE JUHENDID

NOORHOBUSTE ÜLEVAATUSED

Jõudluskatsed

Täkkude ja märade esitamine ning hindamine liivaväljakul

Täkkude ja märade hindamine vabaliikumisel ja vabahüpetel maneežis.

Eesmärk

2- aastaste noorhobuste hindamine, valik.

Noortäkkude tunnustamine vastavalt trakeeni tõugu hobuste aretusprogrammile

Osavõtjad

Kahe aastased trakeeni tõugu täkud ja märad

Lisaks seni hindamata või omaniku soovil kordushindamisele esitatavad kolme aastased täkud ja märad.

Hindamiskomisjon

Rahvusvahelise hindamiskomisjoni tööd juhib Andres Kallaste.

Komisjoni kossesis teatatakse enne ülevaatuse toimumist.

Veterinaaria

Osa võivad võtta terved hobused, keda tuuakse tallidest, kus pole esinenud viimase 30 päeva jooksul nakkushaigustesse haigestumisi.

Osavõtutingimus

Eelregistreerimine EHS-I aadressil ehs@ehs.ee või tel. 4466995.

Kaasa võtta jõudluskatsetele hobuse pass.

Esitustingimused

Noorhobuse esitajal (samuti abilisel) nõutud korrektne riietus (näiteks valge pluus, tumedad püksid)

Auhindamine

Parimale noorhobuse esitajale eriauhind.

Auhinnatakse rahalise auhinnaga õigeaegselt osavõtu registreerinud noorhobuste omanikke.

Kõikidele osavõtjatele rosetid ja omanikele diplomid

Parimale täkule ja märele võitja auhinnalindid.

Jõudluskatsetele kutsutud hobuse omanikku, kelle hobune saavutab kõrgema, esimese või teise auhinna, tunnustatakse rahalise auhinnaga.

Kõrgem auhind määratakse hobusele, kes hinnatavate tunnuste osas on saanud 8 punkti ja rohkem.

VÕÖRRATSANIKU TEST

Jõudluskatsed

Võõrratsaniku test

Eesmärk

Kolmeaastaste ja vanemate sugutäkkude jõudluse hindamine ja tunnustamine

Noorhobuste jõudluse hindamine võõrratsaniku testis

Imporditud sugutäkkude katsetamine, keda soovitakse kasutada aretuses.

Osavõtjad

Kolme aastased ja vanemad trakeeni tõugu täkid, märad ja ruunad

Lisaks seni hindamata või omaniku soovil kordushindamisele esitatavad kolme aastased täkid ja märad.

Hindamine

Hobust hinnatakse vabaliikumises ja kahe võõrratsaniku all testides. Vabaliikumises antakse hinnang sammule, traavile, galopile ja hüppele. Ratsanikuga hobusele antakse hinnang sammule, traavile, galopile ja ratsastusele. Ratsastumise hindamisel arvestatakse hobuse allumis- ja koostöövalmidust ratsanikuga.

Hinnatavad tunnused võõrratsaniku testil

Samm; traav, galopp; ratsastus, hüpe.

Sugutäkuks tunnustamisel

Sugutäkuks tunnustamisel on vajalik koguda iga hinnatud tunnuse osas vähemalt 8 punkti (maksimum 10 punkti).

Hindamiskomisjon

Hindamise viivad läbi kolm kohtunikku, kaks võõrratsanikuks kinnitatud hindajat ja ratsastusplatsil hindaja.

Veterinaaria

Osa võivad võtta terved hobused, keda tuuakse tallidest, kus pole esinenud viimase 30 päeva jooksul nakkushaigustesse haigestumisi.

Osavõtutingimus

Eelregistreerimine EHS-I aadressil ehs@ehs.ee või tel. 4466995.

Kaasa võtta jõudluskatsetele hobuse pass.

Andmed laboratooriumi kohta, kus tehakse jõudluse määramiseks vajalikke analüüse.

Käesoleval ajal ei teostata Eestis trakeeni populatsiooni jõudluse määramiseks vajalikke analüüse laboratooriumis.

Aretuslooma põlvnemis- ja jõudlusandmete kogumise, nende õigsuse kontrollimise, töötlemise ja säilitamise kord

Seadusandlik alus on jõudluskontrolli läbiviimise üldosas.

- 1) hobuse jõudlusandmed on jõudluskontrollis saavutatud või hinnatud tulemused;
- 2) jõudluse andmeid kogutakse ülevaatustel, võistlustel, näitustel jne;
- 3) jõudlusandmed koostatakse protokollidena või hindamislehtedena;
- 4) jõudlusandmed registreeritakse elektroonilises tõuraamatus(www.jkkeskus.ee/uushobu)
- 5) protokollid säilitatakse EHS-i büroos tähtajatult.

Aretuslooma põlvnemis- ja jõudlusandmete õigsuse kontrollib tõu-ja hindamiskomisjon koostöös tegevteenistusega.

Kontrollimise aluseks on järgmised dokumendid:

- 1) hobuse pass
- 2) geneetilise ekspertiisi akt (vajadusel)
- 3) hindamislehed
- 4) jõudluskatsete protokollid.

Aretuslooma jõudlusandmete ja nende hindamistulemuste avaldamise kord

Seadusandlik alus on jõudluskontrolli läbiviimise üldosas.

Jõudluskontrolli protokollid ja hindamistulemused avaldatakse igaaastaselt Eesti Hobusekasvatajate Seltsi aastaraamatus.

Eesti Hobusekasvatajate Seltsi kodulehel avaldatakse jõudluskatsete protokollid 14 päeva jooksul alates toimunud sündmusest.

Elektroonilisse tõuraamatusse kantakse jõudluskatsete tulemused 14 päeva jooksul toimunud sündmusest.

Kõik jõudluskatsete tulemused kantakse hobuse passi ja protokollid ära kirjutatakse edastatakse hobuse omanikule.

Jõudlusandmete kogumise koolitusprogrammid ning jõudlusandmete koguja tunnistuse saamise nõuded ja tunnistuse väljastamise kord

Seadusandlik alus on jõudluskontrolli läbiviimise üldosas.

Jõudlusandmete kogumise koolitus ja tunnistuste väljastamine toimub koostöös Järvamaa Kutsehariduskeskuse ja Eesti Maaülikooliga.

Praktiline koolitus toimub koostöös Trakeeni Liiduga Saksamaal ning tõu- ja hindamiskomisjoniga.